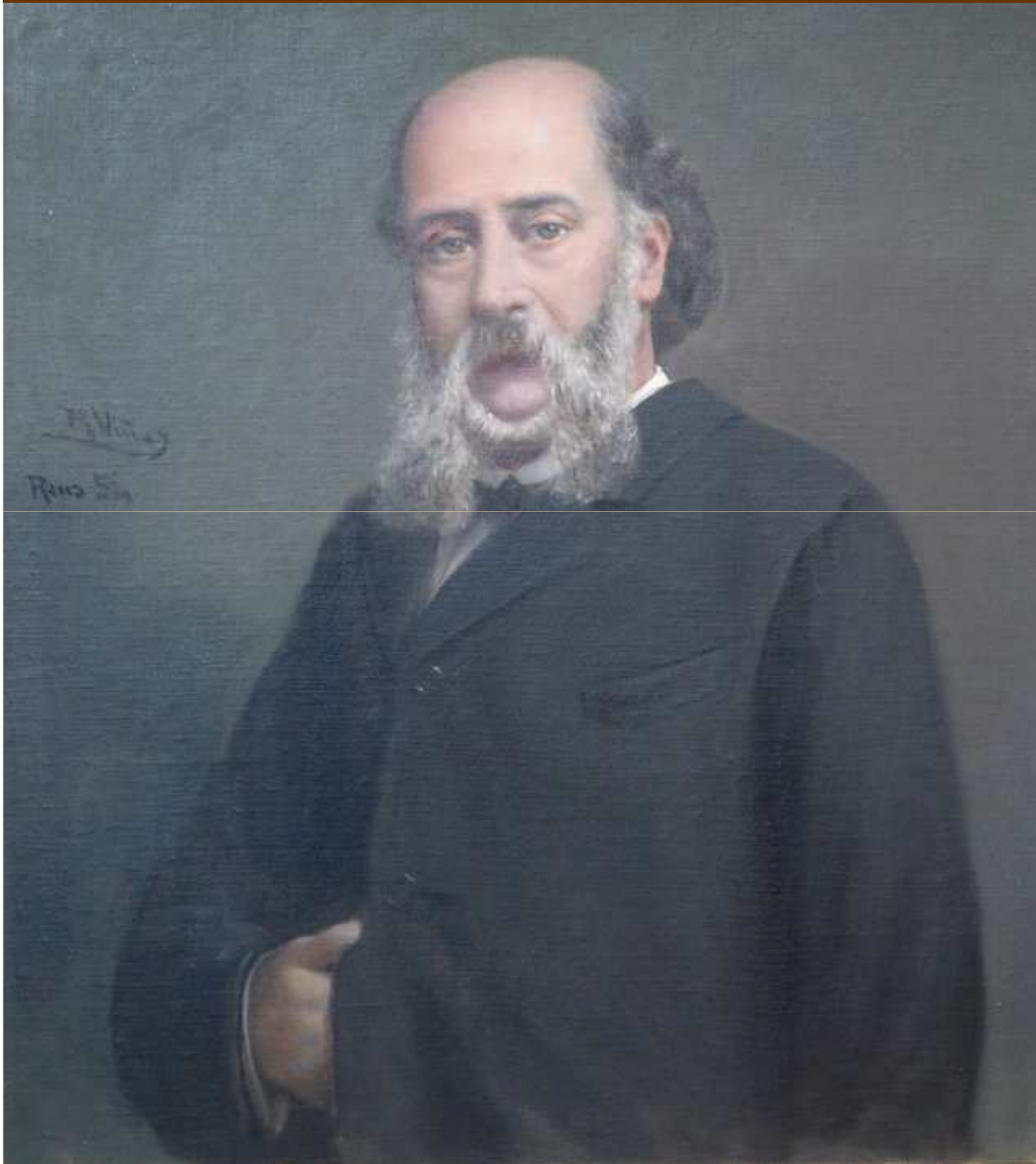

PERE MATA I FONTANET

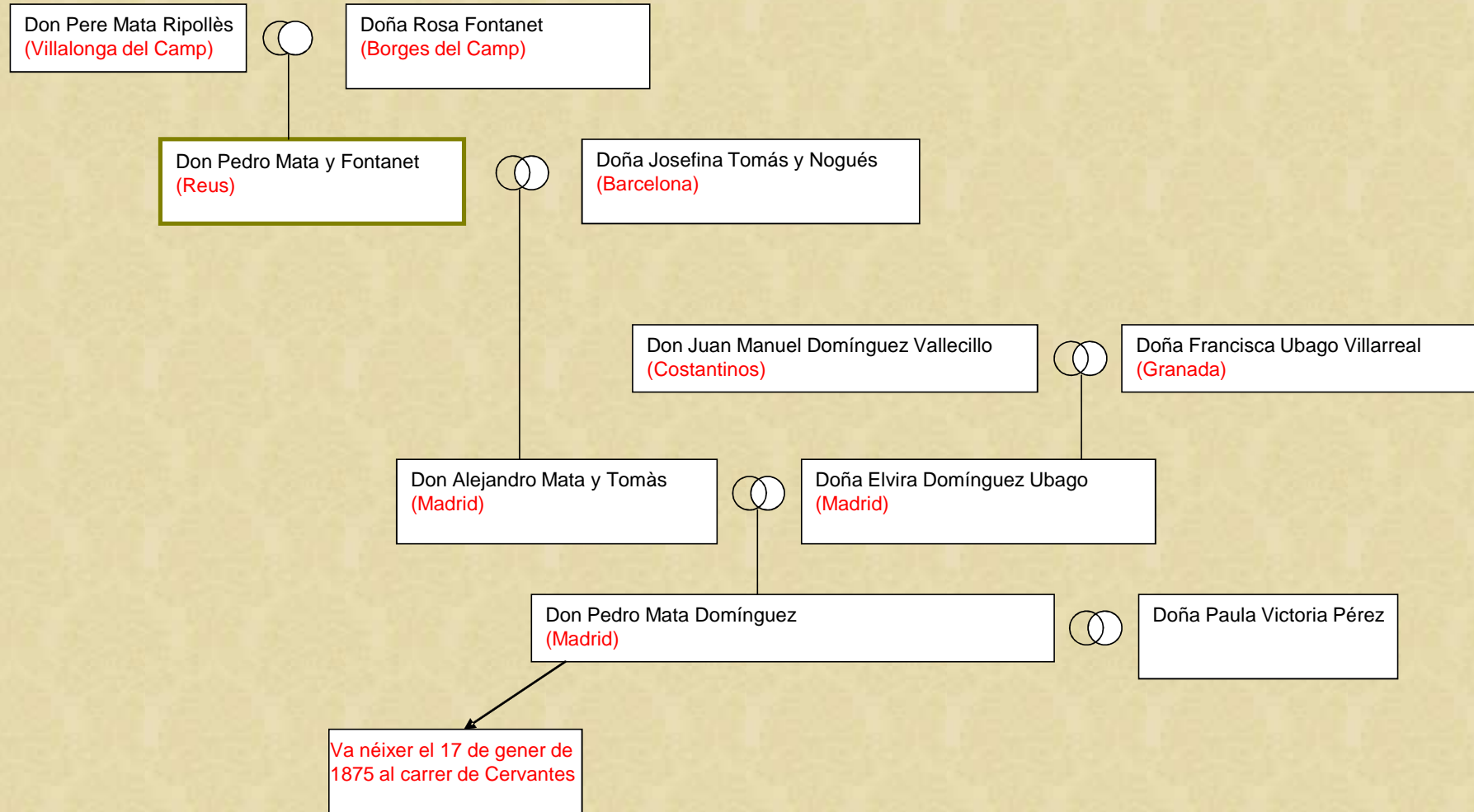

**Conferència a càrrec del
Dr. Antonio Labad
Alquézar**

**Centre de Lectura
Reus, 9 de juny de 2011**

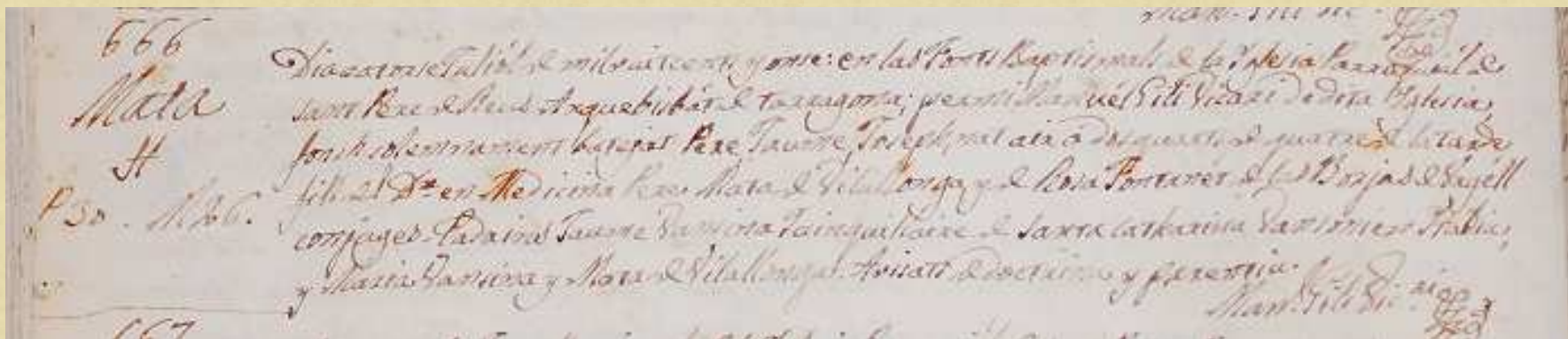
ARBRE GENEALÒGIC

EMMARCAMENT QUE ENVOLTA AL DR. PERE MATA

- Fill de metge amb inquietuds polítiques liberals. Síndic de Greuges de Reus al 1808. Inquietuds científiques; estudis sobre la pesta.
- Context revolucionari a Catalunya i a Espanya.
- Transició en molts camps:
 - Romanticisme, espiritualisme.
 - Positivisme, materialisme.

ACTA DE LA PARTIDA DE BAPTISME

Transcripció literal de la partida de baptisme

“Dia catorse Juliol de mil vuitcents y onse: en las Fonts Baptismals de la Iglesia Parroquial de Sant Pere de Reus, Arquebisbat de Tarragona, per mi Manuel Gili, Vicari de dita Iglesia, fonch solemnement batejat Pere, Jaume, Joseph, nat air a dos quarts de quatre de la tarde, fill del Dr en Medicina Pere Mata, de Vilallonga, y de Rosa Fontanet de las Borjas de Urgell, conyugues. Padrins Jaume Vansina, Quinquillaire de Santa Catharina Vansonieri, Italia, y Maria Vansina y Mora, de Vilallonga. Avisats de doctrina y parentiu. –Manuel Gili, Vicari”.

INFÀNCIA

13-juliol-1811: Carrer de la Concepció, número 22.

1821-1824: Estudis a Reus. Escoles Pies (Gramàtica i Retòrica).

1825-1826: Estudis a Tarragona. Col·legi Tridentí, vinculat a la Reial i Pontifícia Universitat de Cervera.

ESTUDIS A BARCELONA (I)

1827-1829: Botànica, agricultura i física experimental.

29-IX-1829: Sol·licita admissió al Reial Col·legi de Medicina i Cirurgia de Barcelona (Hospital de Sant Pau).
Requisit previ: “Informe sobre limpieza de sangre y conducta política”.

Octubre 1835: Consegueix Diploma de Batxiller de Metge-Cirurgià.

ESTUDIS A BARCELONA (II)

12-I-1837: Títol de “Aprobación de licenciado de Médico-Cirujano”.

A la prova prèvia a l'examen final d'aprovació es descriu: “de regular estatura, color sano, cabello negro, cejas pobladas, ojos pardos, nariz regular y barba cerrada”.

ACTIVISME POLÍTIC/PERIODÍSTIC. ÈPOCA CATALANA

- Alterna estudis, activisme polític i periodístic.
- Pertany al “Partido Liberal Progresista”.
- 1835. Funda (amb altres) “El Propagador de la Libertad”.
- 1836-37: Col·labora a “El Vapor” de Barcelona (1833-37)
- 1836 (16-XI): Funda a Reus “La Joven España” (1836 a 9-III-1837).
Germanada a “El Vapor”.

ACTIVISME POLÍTIC. ÈPOCA CATALANA

- Participa activament en *les bullangues* (1835-1843).
 - Exaltació d'un pensament liberal cap al progressisme, com a primerenques formulacions republicanes i fins i tot discursos de socialisme i utopies reformistes.
- Capità del 12è. Batalló Lleuger de la Milícia Nacional (Milícia Urbana de la “Brusa”).

ACTIVISME POLÍTIC I PRIMER EXILI

1836: Presoner a la Ciutadella (18 al 25 d'agost).

- Article: "A mis amigos"; El Propagador de la Libertad

1837: Revolució del 4 de maig. Consolidació en el poder dels moderats.

- Capità General de Barcelona Baró de Meer.
 - Exili de Pere Mata: Marsella → Montpel·lier.
 - Amplia estudis de Medicina. Membre de 2 societats mèdiques: La Serre i La Lalleman.
 - Traducció: Història del General D. Rafael del Riego.

ACTIVISME POLÍTIC. 1838

- Retorna a Catalunya. Reus (IV-1838). Falta de recursos econòmics.
- Empresonat al Castell de Pilat, Tarragona (9-VI) amb Pere Soriguera, mort de tifus.
- Causa de l'empresonament: article a “La Joven España” al 1836, contra de Meer i els Moderats.
- Referències a l'empresonament:
 - El poeta y el banquero
 - Fotografías íntimas
 - Gloria y Martirio

SEGON EXILI. 1838-1840

Nou exili. Desterrat a França. Marsella → París.

- Mateu Orfila.
- Casament per poders: Josefina Tomás.
- El poeta y el banquero. Escenes contemporànies de la Revolució Espanyola.

TRADUCCIONES DE L'EXILI (I)

- Tratado completo de enajenaciones mentales, considerados bajo su aspecto médico, higiénico y médico legal (Esquirol). 1838.
- Secretos de la naturaleza (Jerónimo Cortés). 1839.
- Historia y descripción de los procederes del Daguerrotipo y Diorama (Daguerra). 1839.
- El Castillo de Kenniluoort. Hacia 1839.
- La recreación filosófica y cartas físico-matemáticas de P. D. Teodoro de Almeida. Onze volums. 1839.

TRADUCCIONS DE L'EXILI (II)

- Los desposados o sea del Condestable de Chester (Walter Scott). 1840.
- Compendio elemental de economía política (Adolfo Blanqui). 1840.
- Tratado práctico de la inoculación aplicado al estudio de las enfermedades venéreas (P.H. Ricord). 1840.
- Tratado de las enfermedades venéreas (P.H. Ricord). 1841.

RETORN DE L'EXILI

1840:

- Triomf sublevació de Barcelona (pronunciament IX-1840).
- Caiguda de la regenta M. Cristina.
- Espartero, President del Consejo de Ministros.

Finals 1840.

- Desembarca Mata a Barcelona. Homenatge popular.
- Torna a Reus.
- Personatge influent del Partit Progressista a Catalunya.
- Alcalde de Reus (1rs de gener 1841).
- Tercer Alcalde de Barcelona (26 de maig de 1841).

DIPUTAT A MADRID 1842-43

1842 (4-I) Primera legislatura:

- Diputat al Congrés per Barcelona, pels progressistes. (27-I i 5-II) “Diari de Sessions” de les Corts:
- Els sofriments pels quals varen passar Barcelona i Catalunya, davant del Govern, del mes de maig de 1841.

1843 (6-IV) Segona legislatura:

- Comunicació al seu amic Joan Prim: “havent estat elegit diputat per les províncies de Barcelona i Tarragona renuncio al dret que tinc a ser admès per la primera”.
- Nomenat Secretari del Congrés.
- Participació en el Projecte de Llei d’Amnistia per a la reconciliació. Membre de la Comissió Permanent.

OFICIAL DEL MINISTERI DE LA GOVERNACIÓ. 1843

(27-VII fins 1rs XI):

Oficial primer, a la Direcció d'Estudis, Departament del Ministeri de Foment.

(Gaceta del 10-X):

Es publica el "Pla Mata": Pla d'estudis mèdics o d'Ensenyament de les Ciències Mèdiques.

(X-1843):

- Creació de les Facultats de Ciències Mèdiques a Madrid i Barcelona.
- Fusió de centres separats: metges, cirurgians i farmacèutics.
- Es mantenen els col·legis de Medicina: Santiago, Sevilla, Valladolid, València i Saragossa.
- (Al 1861: 35 classes de facultatius diferents).

ETAPA ACADÈMICA. 1843-1862

- 20-X-1843: Nomenat (1r) Catedràtic Medicina Legal (San Carlos).
- Primeres lliçons de Psiquiatria a la Universitat.
 - Vademecum de Medicina i Cirurgia Legal (1844).
 - Funda el diari de ciències mèdiques “La Facultad” (12-X-1845 al 9-XI-1847).
- Obte el Grau de Doctor (10-V-1846).
- Degà de la Facultat de Medicina (1858).
- Vicerrector de la Universitat.
 - Tratado de Medicina y Cirugía Legal (6 edicions). Fins 1922.
- 13-V-1862 : R.D. Creació del Cos Mèdic Forense.

NOVA ACTIVITAT POLÍTICA (I)

- 1863:
- Defensa de la llibertat de càtedra.
Incident: suspensió imposada a Castelar en la seva activitat universitària.
 - Redactor Cap del diari “El Universal”.
 - Militància activa juntament al General Prim.
- 1868 (28-X):
- Degà, de nou, de la Facultat de Medicina.
- 1869 (2-I):
- Vicerrector.
- 1869:
- Triomf electoral com a Diputat a les Corts per Reus.

NOVA ACTIVITAT POLÍTICA (II)

1870 (30-X): † General Prim. “A la muerte del General Prim”. Poema (19-I-71).

1871 (1-VIII): Senador por Puerto Rico, pel partit “Reformista”.

1872 (4-VI a 19-XII): Governador Civil de Madrid.

1872 (22-VI): Rector de la Universidad Central.

1872 (5-VII): Gran Creu de l’Ordre Civil de María Victoria.

OBRA ESCRITA (I)

38 Publicacions

- Novela
- Poesia
- Medicina Legal
- Psiquiatria
- Psicologia
- Positivisme
- Traduccions
- ...

OBRA ESCRITA (II)

(Lliçons, conferències, cursos transformats en llibres)

- Manual de mnemotècnia o *“arte de ayudar la memoria”*. 1845.
 - Cursos impartits a Barcelona.
 - Diversos cursos a Madrid.
- Examen Crítico de la Homeopatía. 1851-52 (2 vol.).
 - Cicle de conferències a l'Ateneo de Madrid.
Curs 1850-51.

OBRA ESCRITA (III)

- Discurs de la Reial Acadèmia de Medicina contra l'hipocratism: *Hipócrates y las escuelas hipocráticas* (16-I-1859).
- Publicació de l'Acadèmia: “Defensa de Hipócrates y del vitalismo”.
 - Lluita aferrissada:
 - “El Pabellón Médico”.
 - “Los Archivos de la Medicina Española”.
- Pedro Mata: “Doctrina médico-filosófica”, mantinguda durant la gran discussió sobre *Hipócrates y las escuelas hipocráticas* a l'Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Madrid y la premsa mèdica. 1860 (966 pàgines).
- Dr. Benavente, director d'“El Siglo Médico”.

OBRA ESCRITA (IV)

- Curso de Lengua Universal. 1862.
 - Onze lliçons impartides a l'Ateneu Científic i Literari de Madrid
 - Defensor del projecte d'idioma artificial de Bonifacio Sotos Ochando. 1852.
- Criterio médico psicológico para el diagnóstico diferencial de la pasión y la locura. 1868 (2 vol.).
 - Tres discursos a la Reial Acadèmia de Medicina destinats a combatre les doctrines emeses sobre el mateix tema pel Dr. Quintana.
- De la Libertad Moral o Libre Albedrío. 1868.
 - Nova rèplica a les qüestions plantejades pel Dr. Quintana i altres, al llibre anterior.

OBRA ESCRITA (V)

- Filosofía Española. Tratado de la Razón Humana en estado de Salud con aplicación a la práctica del foro. 1858.
- Filosofía Española. Tratado de la Razón Humana en sus estados intermedios. 1864.
- Filosofía Española. Tratado de la Razón Humana en estado de enfermedad o sea de locura. 1878.

PERE MATA. C/ CERVANTES, 2 (I)

Pere Mata diu:

“En ésta mi habitación
no vive ningún Bretón”.

Bretón de los Herreros contesta:

“Vive en esta vecindad
cierto médico poeta
que al fin de cada receta
pone ‘Mata’ y es verdad.

PERE MATA. C/ CERVANTES, 2 (II)

Pere Mata li replica:

“Este médico poeta
a quien así se maltrata
ni visita ni receta
y, por lo tanto, no mata”.

DARRERS DIES

1873 (21-IV): *AVC hemicos dret.*

1874 (21-VIII): Jubilació Universitat.

1877 (27-V): Mor.

- Enterrat al Cementiri de la Patriarcal de Chamberí.
- Desitjava ser enterrat a Reus, segons comentava a l'obra "A Reus, mi patria".
- Cap representació oficial del Govern al sepeli.

“EL DR. D. PEDRO MATA HA FALLECIDO”

- 1 de juny 1877: “La Independencia Médica”, Barcelona.
- Es proposa comissió organitzada pels Drs. Letamendi, Giné, etc. per erigir un edifici que fós Museu i Dispensari Mèdicoquirúrgic i que rebria el nom d’“Institut Pere Mata”.

CENTRE DE LECTURA (I)

- 1861 Soci d'honor del Centre de Lectura. Sessió 24-IX
- 1882 (28-XI) Va canviar el nom del Passeig de Seminaris pel de Mata i es col·loca una làpida en record seu a l'Ajuntament de Reus.
- 1915(27-XI) Col·locació del retrat Pere Mata a la Galeria de Reusencs Il·lustres, organitzada per la Secció de Literatura i Idiomes del Centre de Lectura. Discurs previ del vicepresident del Centre Dr. Pere Barrufet i Puig, Metge.
- 1924(15-VIII) Biografia del Dr. Pere Mata. Transcripció del discurs del Dr. Barrufet al 1915. Revista Centre de Lectura. Any V. Núm. 110.

CENTRE DE LECTURA (II)

1955 “Pedro Mata”. Dr. Enrique Aguadé i Parés.
(Primera part).

Revista del Centre de Lectura. IV-1955.
Cuarta època, núm. 34.

1957 “Pedro Mata y Fontanet”. Dr. Enrique Aguadé i Parés.
(Segona part).

Revista del Centre de Lectura. 1957.
Cuarta època, núm. 65.

ESPAÑA

RECOMIENDATE

TU SELLO

A
CORREOS

REIAL ACADÈMIA DE MEDICINA DE CATALUNYA
Segon centenari del naixement de Pere Mata
(1811-2011)